

ЫРЫН КЭНЭЭТИН, АЙАНЫН ТОБУЛУННУН!

СУРУУААЧЧЫ ИННОКЕНТИЙ ЛЕВИН

АНАР ҮЛЭТИГЭР БЭЛИЭТЭЭНИННЭР

Онуоха манньк тыллар бааллара:

Ча, көтөөхтөө, мин таптыыр,
Мин маннайгы хараңаччым,
Түүнү күнүс хараңаччым
Санааларбын таһааччым.

Иннокентий Левиннээх саха ааҕааччыларыгар да, литературнай критика да эйгэтигэр. 1972 сыллаахтан ыла биллэр-көстөр буолбуттара. Оччолорго поэттары хомуурунуктарынан бөлөхтөөн таһаарыы, 60-нус сыллардаагы бастакы холонууну захсыбатахха, адыас саҥа таһыныа үктэмнэ биллэбитэ. Эдэр поэттар кинигэлэрин сэтээрар ис хоһоонноох ыстатыйалар утум-ситим бэчээттэнэллэрэ. Олор бары литературада сонун куоластаах поэттар киирэн эрэллэрин билгэтэллэрэ. Онно Иннокентий Левин хоһооноругар эмнэ сөптөөх сыанабыл бэриллэбитэ. Кырдык, бары да олус сөргөхтөрө, хоһооннор кинигэлэрэ даҕаны тупсаҕай оҥоруулаахтара. Билин кинигит (бу кассетаҕа саҥа сөттө эдэр поэттар кинигэлэрэ киирбитэ) «Сааскы үөрүү» диэн хомуурунугунаан кыттыбыта. Ону поэт «Сэргэлээх уоттарыгар» таһаартарбыт «Маннайгы хараңаччым» диэн хоһооно аспыта. Бу 1972 сыллаахха күн сырдыгын көрбүт «Сааскы үөрүү» — Иннокентий Левин бастакы кинигэте.

Левиннээх кэннилариттан «Сэргэлээх уоттара» литературнай куруһуок уотун-күөлүн Эрчимэнгэ көх-нэм буолан билинги күрө студениара күдүппүлүт. Эдэр саас сүрдээх тэбэ-тэттээх буолааччы ардыгар. Билин Левиннээх бачымынарын экирэппипит да, сиплэтэхпит. Баара-суоҕа 35 мизтэрэ эрэ уһуннаах эркин хайымтын таһаарбыппыт. Ону кэпсэтэхпиз Иннокентий: «Кыайардар, үгүскүт прозаик буолар модьобовут очоттон-баччааҕа диэн тарда сыттаҕа дин, Хата, балай да барса сатаабыт эбиккит дин». — диэн хаадылааччы.

Иннокентий Наумович Левин Кэбээ-Инттан төрүттээх. Сэрин үгэннээн турдаҕына, 1942 сыллаахха, булдунаан интиннэн олорор дыа кэргэнгэ төрөөбүтэ. Күн сириг көрбүт сиригэн Ситтэ үрэх төрдүгэр баар Дьарбас диэн арыы буолар. Ийэтэ Татьяна Иннокентьевна Куличикова (Нам Модуттан төрүттээх үһү) аҕата аах Таас Тумуска олордохторуна ыалдьан өлбүт. Олорор эрэ буолбут оҕону аймахтарыгар ниттэрэ биэрэргэ күбэллэбиттэрэ. Оччотоогу кэм тулаабаҕа буолуу Иннокентийи арыынан-сыаран араабаҕа чуолкай.

Кэбээи көтөрүнэн-сүүрүнэн баай-талым айылҕата тулааһа уол дууһатын сылаас-сырдык тымынан өйөөбүтэ, тугу барытын тымынаабымсытан өйдүүр дыобуру, дириг поэтичеснай туругу биэрбитэ диэхпин баарабын. Ону мин кини саха поэттарыгар дэҥгэ көстүтэлээн аһар, ураты дүүрүһүүлээх хоһооннорун түбөһэ түһөн аахтаһына өссө тогул итэҕэйбим.

Өрүстөн тайаһан турар күн
Үһөттөн мичилиһэ тырыммыр.

Ленаҕа

Сардаҕа

Ардаҕа

Тыаһа суох таммадыр, таммадыр.
Эбэтэр:

...Ол да нһин сүрэхтэр—

Сүүрүктээх үрэхтэр.

Арааһа, ситиһини сиппэт-хоплут,
поэтичеснай түгэни кыайа-хото тутан
хоһуулар кыаҕа улааппыт эрэ поэт
айан эрдэҕэ буолуо.

Иннокентий Левин сүрдээх дыобус санааны кэргэтэн өтөр дыобурдааҕа мин-гин өрүүтүн сөхтөрөр. Бэл онноовор өрүскэ уу урсун сонньообуна поэт

киһиэхэ суолталанар, поэтическэй өйдөбүл көрө эйгэтигэр сирдири.

Сырдык нилэр—санааларбыт
Арыт тэҥнэ холбоһоннор
Биир ии буола түһэллэр,
Оччого ордук сырдыктылар.
Оо, эһиги, сырдык нилэр,
Айаһаҕ илдьи биир буола,
Онтон олус үөрүөм этэ
Аргыс көрдүүр айан уола, — диэн из-
инилээхтик өтөр.

Итинник нарын-намчы изинилэринэн Иннокентий Левин «Сааскы үөрүү» диэн хоһооннорун бастакы кинигэте толору. Диригэтэн, кэргэтэн өйдүүр дыобуру Иннокентий айбыт аҕатын Наум аймах-билэ дыонуттан бөрһөн-нэрбит буолуон сөл. Того сөнүгүт диэтэххэ, саха биллиилээх суруйааччыта Тимофей Сметанин курдук сүдү талааннаах киһи Левиннэр кыыстарыттан төрөөбүтэ биллэр. Үтүө төрүт тардылаах буолар баҕайыта. Хаһа эмэ өртүнэн ол утумнааһын сылаас хааны Иннокентийга бэриллэн эмнэ сөпкө дылы. Поэт эрдэтэнги лирика-тыгар сыһыаран этним, сүннүүнэн ыллаахха, итинник.

* * *

«Аргыс көрдүүр айан уола» диэн борт диригини эппит Иннокентий Левин, билинги санаан көрдөххө, уус-уран литература эйгэтигэр киирэр айаһын суола эриэ-дахса буолбатаҕа. Ку-турбан Куо диэн поэттар сөбүлээн таптаан ааттаабыт поэссалара Варвара Поталова олохтон соһумардык өлөн туораабыта. Ол ити көлүөнэ киһиэхэ. Иннокентийга, улахан охсууһан буолбута. Кинилэр өйөһөллөрө, довордуулар. Варвараны поэт киһи аһы-һын аһыйдыта. Иннокентий Левин өр кэмгэ сити кэмтэн ыла биллэбэт буолан хаалбыта.

Университеты бүтөрөөт, Абыйга саха тылын учууталынан ананан барыабыттан мин кинини отой сүтөрөн изи-спитим. Үрдүк үөрэххэ киириэн ининэ армияҕа сулууспалаабыта. Онтон кэлээт, дойдутугар Сангаарга нууччалым тымынан тахсар хаймакка тылаасчы-тынан, корреспондентынан үлэлэбита. Суруйарым бырахтаҕа дуу дыах курдук санаталыыр буолан барбытым. Көлүөнэ дыонуттан хаалар кутталланна ээ дин сырттаахпына, 1964 сыллаахха Мун-дааһаҕа олорор эрдэхпинэ биир күн Иннокентийым бу киирэн кэлдэҕэ үһү.

Мин онно билбитим кини ити сыл-лары таах аһарбатаһын. Хаһа да хоһооннорун хомуурунуктары кини-гэ издательствотыгар киллэрбитин төт-төрү тибэн испиттарин. Өйүүр-убуур, тыл-өс көтөдөр киниэ суох буолан хаалбытын. Наар тыа улуустарынан, сылдьан үлэлэбит. Эйгэтэ суох буолан, сүрдээһин турадыстыбыт этэ. Сити-һинтэ диэн Чыаллараҕа дыа-уот туттан олохсуйбут. Варвар-кэлэр санаата тох-тообут. Кэргэнэ Анна Семеновнаһын икки кыыс оҕоломмуттар. Идэтинэн учууталлыыр эбит. Тыа сиригэр үлэ-лин тахсыбытыгар үөрөхтэбит.

Билин көрсүһүүтү, кэпсэтинибит кэлиги үлэбитигэр кыабы биэрде. Кеһа даҕаны ситини күндүтүк са-һыыр, диригини өйдүүр. Айар дууһа-лаах киһиэхэ кинилин сыһыан быһаа-рар оруолланыр эбит. Мин немам диэн, арааһа, Иннокентийи суруйааччылар эйгэлэригэр, сурунааллар, ха-һыттар тардылларыгар чугаһатым буолуон сөл. Киним тэптэн туран үлэ-лээтэ, хоһооннору, литературнай ыс-татыйалары, бөл поэмаҕа, пьесаҕа тии-һэ суруйан бурҕатан итэ эбэт! Маны доворум дүүһүрдөөх үлэһитим бэ-лиэтэрибин этэбин.

Суруйааччылар көнө сүрүннээх, биир

тыллаах киһини сөбүлээчилэр. Инно-кентий саха литературатын истори-тыгар ытыктабыллаахтык сыһыанна-һар. Көлдүүнү суруйар дыону өлөрдүү-абаһы көрөр. Саха литературатыгар араастаан хайдыһыны таһаарга дыу-луһааччыларга хардарарга өрүүтүн ба-лам. Санаатын аһаастык эйгэтигэр, «Сахаада» курдук хаһыат, цен-зиятын үлэһитэ, консервативная өй-дөөх санаалаах, демократиянан салты-на сатыыр Пронотий Чуукаартан хаста даҕаны кырыҥтаах «сэрэтинни» ыла-таабыт да кэмигэр Иннокентий Левин, дынгэр, туох да сыһыаны оҕорботого. Хата, сирдээх этинтэ, кырдыгы си-рэдээн-харахтаан биэрбитэ сиргэ-буорга тэпсиллэбитэ. Итинник куһа-ны кытары эйэлэспитин уонна эхэлэни сатаабатын нһин мин. Иннокентийи олус диэн сөбүлүүбүн. Кини тирэх-көмө оҕостообун, өйөһөбүн даҕаны.

x x x

Иннокентий Левин—лирик поэт. Бу хайысхата сыһан-сыл диригэтэн, тыла-өһө өссө тупсан, кэргэтинэн иһэр. Кэ-лигин кэмтэ суруйбут хоһоонноруттан «Таллан куобас» уонна «Дүүрүһүй, хомуһум!» диэн айымньыларын сөбү-лүүбүн. Таллан куобас барахсан өгө-түүтэ арыллыбытын, улуу элгээн түл-лэр үөһүгэр көтөн-дайан эрэрэ көрөтин көрүүн этэ! Хараххар көстөн кэлэ турар уобарас ити! Үтүөкэннээх хоһоон. Айылҕа биэрэр улуу кэрэтэ уонна поэт киһи ыратын сырдык дүүлүүр эрэ холбоһоннор манньк нарын, изини-лээх, дүүһүлгэннээх хоһоон буолан кутуллан эрэр нни дин саныбын итин дахтаһына. Оттон ырыа буол-бут «Дүүрүһүй, хомуһум!» хоһооно историзмынан олус күүстээх айымньы. Хайдах эрэ саха түс-бас дыонун үөһө-тэн үрбэт, аллараттан аргыйбат уора-ҕайдарыгар—былыргы туос уралалаах ыалга киирэн нэлбит ыалдытты санаабын. Лиризм уонна историзм олустун дүүрөлөһүлэр ардыгар Ин-нокентий Левин хоһоонноругар!

Уус киһи дэгиттэр уус буолар диил-лэрини, Иннокентий бары хайысхаҕа үлэһир. Уруһуадуур, Хоһоон айар. Кэпсээн суруйар. Суруйааччылар айымньыларыгар сыанабыл биэрэр рецензиялары оҕортуур. Кэлин кэмгэ драматическай айымньылары—пье-салары, комедиялары суруйарга холонно. Хаһа да сылаабыта биэр дойдутаабы-һын, композитор Захар Степанов-тын «Күн Дьһүһөдүүт» диэн оҕо-лорго олонхо сюжетынан суруйбут айымньытыгар музыка суруйардыы кэпсэппитин сөһөргөбүтэ. Биир киһи дьарыга-диэтэххэ, балысхан. Онуоха дыа-уот хаһаймыстыбатын түбүгүн эбэр буоллаахха, Иннокентий адыас соло булакка эргийэ сылдьан үлэһир диир дыоннорбутуттан биһрдэстэрэ.

Биллэрин курдук, Иннокентий Ле-вин «Биһирэм» Диэн пьесата Саха государственной драматической теат-рыгар туруоруллубута. Пьеса, кэмин куоттарбакка суруллубут буолан, си-тиниллэммитэ. Ону өйдөөбүт саха народнай суруйааччыта Софрон Дани-лов театрга спектаклы көрө кэлэ сыл-дьан Иннокентий Наумовиһы истинник ээрдэлэбита. Дьон-сөргэ олоҕо-дьаһаҕа төрдүттэн уларытар кэмгэр хайдах-туох общественной тутулга олорон кэлдибит, того манньк ыры-һах обществоҥо үөскээн таһаардыбыт диэн ыйытымга «Биһирэм» пьеса бы-һаччы эппити биэрэр өрүттүрдээһинэн күүстээх дин саныбын. И. Левин айар үлэтин сүрүн туһаайыларыгар өссө да албэһи этэххэ сөл этэ.

Иннокентий Левин Саха сириг Суру-йааччыларын соһуугар чилиһиннэн ыаллар уонна Российской Федерации суруйааччыта буолууга мектиэлэнэр күнэ-дыла ыҥан кэлбитэ. Киниэхэ мектиэлиир суругу кырдыаҕа поэт Алексей Бродников, народнай суру-йааччы Далан икки иһинлэринэн биэр-биттэрэ.

Ол кининэ кини билинни мөккүстү-

(Бүтүүтүн 4-с стр. көр).

Иннокентий Левиннээх көлүөнэлэрэ айан-суруйан киирбиттэрэ сүрдээх бэ-лиэ кэм этэ. Ону туохха олобуран этэбинни? 70-нус сыллар саҕаланым-ларыгар даҕаны уус-уран литературада партийноһу ирдэһин мунугаан ахан турара. Ол эрэри авардастыы уруй-дуу-айхаллыы сатааһынга сөччө-батча тардыста сатаабат, олоҕу олох курдук көрдөрөргө, дыон уонна общество сы-һыаннаһымыларын, кинилэр утарсы-ларын лирическэй герой санаатын-оноотун көнүө этэ сатааһынга хор-суннук дүүлүү булар буолбута. Бу хайысханы эдэрдэр күүскэ киллэрнэх-тээхтэрэ. Ону билинги кырдыаҕа суру-йааччыларбыт Семен уонна Софрон Даниловтар, Леонид Попов, Михаил Тимофеев уо.д.а. ис сүрэхтэриттэн өйөөбүттэрэ уонна уус-уран литерату-раҕа саҥа сүүрүн быһыытынан ылы-налларыгар кыһаллыбыттара.

Бу этэр көлүөнэ поэттарбыт «Сэргэлээх уоттарыттан» сылиэ-мутун тар-дыммыттара историческай төрүттээхэ. Ол нэми үчүгэйдик билэр критик Г. Г. Филиппов: «Өй-санаа сытыһылар, изини нарыннаар, сүрэх өйдөнөр, та-лаан сайдар уйгулаах кэмнэрэ эбиттэр ол. Холуочук Вася Дедюкин Эрчимэни кытта эриһэн хоһоонунан, афоризмынан ыһахтанар. Төлөннөөх Кеһа Левин быһыта баттаан сыана. быһыталаан салыһааргылар. Сэмэй Варвара Пота-пова сэмистик ким эрэ үчүгэй обраһы булбутун быһааран көрөр. Мин «Сэргэлээх уоттарыгар» сэдэхтик сылда-бын, үксүгэр таах истээччибин эрэ. Ити кэмгэ Павел Харитонов, Николай Винокуров, Сэмэн Тумат, Александр Тарасов Эрчимэнгэ күүс-көмө буолан, Сэргэлээххэ уус-уран тыл алыбыгар студениары угуйаллар: хаһыат, суру-наал таһааран өрүһүлэллэр». — диэн адыас баар буола сылдыһыты бэллэтэ-битэ Иннокентий Левингэ быһаччы сыһыаннаах («Чолбон» сурунаал 2 №-ра, 1994 с. 166 стр.).

Кырдык, Сэргэлээх барахсан хаһан даҕаны поэттарынан тутайбатаҕа. Саха үгүс суруйааччыларын буһан-хатан тахсыбыт лицейдэринэн буолар оруу-ламмыта, Ону Левиннээх көлүөнэлэрэ эмнэ утумнаабыта диэтэхпит.

Ити нэм поэттарыттан саамай ча-һылхайдара Варвара Поталова, Инно-кентий Левин уонна Василий Дедюкин отилэрэ, Варвара Поталова ардыгар санаа түбүүлээх толкуйдааһынга кил-лэрэр философскай түмүктээһиннэр-дөөх хоһооннору айарыгар дыобурдааҕа нөстүбүт эбит буоллаҕына, Иннокентий Левин хоһоонноро айылҕа көрө көстүү-лэрин өйгө-сүрөххэ чугаһатар чакчы лирическэй поэт үөскээн эрэрин эрэл-лээхтик этэллэрэ.

Кырдык, киһи эрэ хараҕа туолуох курдук хоһооннору дэлэйдик айаллара. Республикатаҕа ычат хаһыатыгар «Эдэр коммунист» үгүстүк бэчээт-тэллэрэ. Литературнай куруһуоктут учараттаах мунһаҕар ыалдытты кэлбит народнай суруйааччыларбыт Күнүк Уурастырар, Семен Данилов кинилэр ааттарын эрэллээхтик аат-тыһыллара. Ити барыта Сэргэлээх поэттарыгар ураты ытыктабылы үөс-кэтэрэ.

Биир суолу күн бэһэһэнги курдук өйдүүбүн университет саха салаатын студениара пороука биллэринэн «таас-реальной» диэн сүрэхтэммит дынэрэ үөрөнөрбит. Ол дыа көрдүүрө бала-ча үһүн этэ. Хор, ону икки жегэри толору «Сэргэлээх уоттара» диэн эркин хаһыатын литературнай куруһуок чи-лиһинэрэ иһиллэринэн суруйан таһаар-быттара. Хаһыат биһирэппитэ. Бастакы омугта дыон билигинныктэрэ кыһан-тиссэн аахталахпыт даҕаны. Кэлин билинги уолаттарбыт билгэтэппиттэри-нэн буоллабын, хаһыат туох да ому-на суох 60 мизтэрэ усталаах этэ. Ха-һыат кизгэтэһитин Иннокентий Левин, редакциялааһын Варвара Поталова-лаах толорбуттара.

Кэлин ол хаһыаттан устан ылыбэт хоһооннорун строкаларын поэттарбыт кинигэлэригэр көрдүүр идэлэммитим.

ОТЧУТ, МАНЫ ААХ, ТУЪАН!

АРДАХТААХ КЭМНЭ ОТТУУР НЬЫМАЛАР

БУУРАЙ ОТ

Огсуудан баран ходоунаа
төр сэлснэ 40—50 бары-
гын снэгтээх оту муурдар
да, снэгтснр да ныха
баар буоллагына буурай
от оготуллар. Ол техноло-
гын билимниэрэбэт.
Ардагын уута чокууруу
снэгдэр эбэтэр наһаа снэгс
ылбыт от маннькка барбат,
түүнүгүрэн хаалар. Ол
нийэ төс снэгт сараайбыт
оту кэбнэллэр. Кэбнни
төгүрүк формалаах буолар,
Эргимтэтэ (диаметра) төгө
кыалларынан 3 метртэн
үөһэ буолар. Оту биир тэн
дэпталла ууруунан тууһа-
нар уонна ону тэксиллэр.
Манньк кэбнни 40—50
кыраадыска тийэ сылы-
һар, оччобуна буурай, от
үөскүүр. Итинтэн өрдүк
снэгдэрына, от умаһар,
күл буолар. От, уопсайы-
нан, 60 кыраадыстан үөһэ
умаһар. Итинник дэһыһат-
тан сэрэнэр иинигтэн ар-
дэттэн бэрэблэрнэлээн ыһан
кэбниһиллэхтээх. Табыллы-
быт буурай от киллэл сыт-
таах буолар, сүөһү талтаан
снэг.

ҮӨЛЭСТЭЭХ ОТ

Ардах оту кэбистэртөг буолларына, сахалар былыр-былыргыттан оту үлэстээн, түнүктээн кэбиһэллэрэ. Итиннэхэ хас да суол нымма баар, Сорохтор оту туруору үлэстиндилэр. Сорох сирдэргэ туруору үлэлһи иһин кууду холбуу тигэн от симэн оҕороллор. Ону кэбиһиллэр от ортотугар туруораллар итиннэ тула синктээх оту кэбиһэллэр. От үрдээтэһин ахсын куудларын өрө тардан биэрэллэр, тигиһэр от орто көгдөй буолара ситиндилэр.

ТУРБАЛААН КЭБИҢИИ

Бу нәйма республикада 1979 сылтан ыла казгитик туһаныяллар. РТ-180 мааркалаах уу куттарар турбаны 8 см уһуннаах, 2 см кэтиттээх ғына устатын тухары дьөлөдөстөрү өлөртүүгү. Итинниэ нәймаанан өйөһүллүбүт турбаны сниктээх от кэбиндлэн сиртэн 10—20 см үрдэбитин кэиниттэн сағалаан бир өккө 3—5 турба туттулары.

курдук зааан гүлөриллэр.
турбаны от туоратынан
гобелорө быгар гына уу-
руллар. Турба икки бастара
гус-туһунан үрдүккэ сытал-
лара ордук. Турба от сии-
гин тардар, куурлар. Оло-
ру 3—4 хонон баран хос-
тоотоххо, ол суолунан
салгын тахсыыта салданан
барар. Биир эвенофа 25—
30 турба баар буодлааһына
үлэ тохтоло суох салданан
барар ыяхтаах. Бу ным-
маны көлө-һини эвенолара
эмиз толору туһанмахта-
рын сөп.

Турба суох сиригэр Үөһээ Халыма отчуутарын нымдаларынан, тоботунан суона 14—16 см эргимтэлээх уонна 3,5 метр үһүөннээх хампыт маһы сулуйан тракторынан эбэтэр нөлөнө сулбу тартаран ыларгына уурталаан кэбиллэлэр, оччогуна изилин ыллахтарына аһаҕас хаалар, салгын көгүд киирэр-сахсар буолар.

Сүүрүн сизэрдилэ мас
икки өртүнэн метр анар-
даах түүрт-бнэс майы уу-
руллар уонна ону эмисэ

халхыг снэрдийнэн баттата
ууран баран-оту кэбистэххэ,
оннук дьаарыстанан нэби-
ниллибит от үчүгэйдик
куураб. Манна өссө бири
умиумуохха наада. Кэби-
ниллэх оттору турбалаан,
хайадастаан нэбифэргэ оту
арбааттан илин эбэтэр со-
бурууттан хоту дээнн хай-
мысхалаан тьыл нүүскэ
үрэр, гүлэр сиринэн ту-
рора сатыахха.

СИР ҮРДҮГЭР СИЛЭСТЭЭБИН

Бу тух да уустуга суох
ныһа уонна сийлэс ха-
ачыстыбата улаханньык мөл-
гөөбөт. Ойон ардахтаах
мүннэргэ үлэһит илин таах
олорон хаалбатын туһугар
сир үрдүгэр сийлэстээһини
кизинчик туһана сатыахха.
Сийлэһи транкторынан во-
локушанан тизэргэ анаан
5—6 метр уһуһаах, сөбү-
гэр үрдүктээх 2,5—3,5
тоннадаах тыһа бэлэмнэ-
нэр. Сийлэс сытыйбатын
диэн 1 тонна күөх маасса-
ба 10 кг тууһу туһаныллар.
Уёһа өртүн тула 50 см
сиринэн сирдрийэлэри уу-
ран баран, талабынан тут

тарьхдлар умна түстэн
куйилдлар, онтон 10—15
см халыгмаах гына буор
кутуллар. Итининк ыма-
нан бэлэмнэммит силэс
бипр нэдиэлэнэн сэнэнэн
сэл.

Түмүктээн эттэххэ, ар-
дахтаах нэмгэ кэбийин эл-
бэх тэрэһини, сакалы
дыһаллары эрэйэр. Бу
сүбэлэри хас эвенолар ах-
сын тирдэ охсуохха, нии-
туох ыһахтаарыннан бэлэп
буолуутун ситиһиэххэ, Ар-
дахтаах күнтэ-дьылтан
нэтибэккэ үлэллэр ныс-
малары байдылырда кыһа-
ныһахтаахпыт.

ТХУ сиргэ отдела

Челябинская уобалас
«Россия» госплемзавод
ыччат суеһүдэрин аты-
лаһан ылыһыга нэдьиһи
аҕчаабытынан, халбаһыны
ыһорон таһаарылынан өрүт.

СТАТУС УДАРЫНДА

Республика татын хайааныстыбатыр улартан тэрийн салбанан бара турар. Быйыл сыд сагаланымта 252 предприниме бзар эбит буоллагына, озор ахсааннара от ыйын 1 күнүгэр днэри 254 буолла.

Урукку статусун 51 совхоз онунан хаалларбыт. Түөртүү совхоз Нам, Верхоянский, Булун улуустарыгар орто, бисе совхоз Ленскийгэ, уон совхоз Олүөхүмкэ бааллар.

(CH₃A)

СЫЛ АНГАРЫН ТҮМҮКТЭРЭ

Хамаандагыр-дыһайар система сагана саяскы ыһыы сагаланыадыттан бүтүөр диэри нэһиликтэр, отделениелар, биригээдэлэр ахсын боломуочунайдар аналлара, ытым-быгы, түрдэри буолара. Аны бааһыналар бүтүйдэрин тутуутугар, ааннарын сабын-тыгар тэрилтэлэр үлэһиттэрэ өрөбүл күннэригэр сыһыһаммакка босхо үлэһиттэлэрэ, Ханнык бабарар коллентивка 1—2 км усталаах бүтэйи тутууга бы-лаан тиэрдиһэлэрэ. Ол босхо тутуулубуту харыстымах-тара бэара дуо? Сири танаастааччылар бүтэй ааны-нан буолбакка, талбыт сирдэринэн тоҕо көтөн кии-рэллэрэ-тахсаалара. От, бурдук хомуура, кыстык бө-лөмө оччотоову оройуон киинин, нэһиликтэр тэрил-тэлэрин үлэһиттэрин көмөтө суох ыһыттылыбат буо-лара. Итиэнтэн сагаланыага бөлөмө бэрт буолуу, ыһыттыла-тоҕуллуу, хаһааыһытыбаһаага суох, туох-ха да кыһалдыбат, ыһыттыбат буолуу.

Оттон билигний улсууса бааһинай хаһаайыстыбалара уонна табаарыстыбаларга сирн оҕоруунан дьарыктанар бастайааннай звенолар тэриллэннэр, үлэҕэ сыһыан тосту уларыйда. Туорахтаах культуралары, күөх үүнүүнү ыһын үлэлэрэ тастан тух да көмө-то суох кылгас болдьоххо ыһыттар буоллулар. Быһыл бурдук 3050 гектарга ыһылына, итинтэн бааһинай хаһаайыстыбалара 41 бырыһыанын мэллэр. Туорахтаах культура ыһытынан сүрүннээн түүрт бааһинай хаһаайыстыбата дьарыктанар: Мырылаба (С. И. Бахчанен) 512, Сыланга «Нуолас» (П. Д. Трофимов) 258, Одьудуунга «Бурдук» (В. К. Ефремов) 442 уонна «Комплекс» (М. П. Михайлов) 26 гектар ыһылаахтар. Хортуонпууу табаарыстыбалар 12, бааһинай хаһаайыстыбалара 71 гектарга олортулар. Ол иһигэр Хатыалыга «Кэнчэри» бааһинай хаһаайыстыбата (С. С. Яковлев) 5, Хакыйахха «Амма ыһата» (Н. П. Соловьев) 8, «Кытыл» (А. А. Хомподов) 12, Хөтөгөвө «Наһаар» (В. Г. Кардашевская) 10, ону таһынан «Вохом» бааһинай хаһаайыстыбаларын ассоциациятыгар 15 гектарга хортуонпууу үүннэрэн биэрэргэ дуоҕабар түһэрсибэт. Астыт сыла кинилэр хортуонпууу олордууттан куһаҕана суох үүнүүнү ылбыттара, оҕон быһыл даҕаны бэйэлэрин күүстэригэр эрэллээхтөр. Харпыыстаны үүннэриннэн «Мындаҕайы» табаарыстыба дьарыктанар, быһыл эмгэ 7 гектарга олорто. Онно элбэттээгинэн агроном И. И. Сидцев ананан улааттар. Ол эрэри мындаҕайылар туруктаах үүнүүнү ылбатахтара ыраатта.

Ыйным уопсай ивээ 5151 гектарга тэн, ити иһин-
тэн элбэх сыллаах ото 14 бырыһыннын ылар. Аас-
пыт сыллаагар ыйым уопсай кээмэйэ 1079 гекта-
рынан сарбылыһа. Ол эрэри сорох бааһынай ха-
һааһытбаларын ассоциациялара уонна табаарыс-

тыбалар отчуоттарын биримэтигөр түһэрбэкилэр, бутууру таһаардылар. Онон «Килэнки» баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятын председателэ С. Н. Собанин, «Агро» ассоциациян председателэ М. М. Монастырев, «Чыаппара» табаарыстыба директора Ф. Н. Оконешинов, «Мындабайы» табаарыстыба председателэ Н. Г. Михайлов алын хамнас үһүттэн алтатыгар диэри кээмэйинэн ыстараалтан-нылар. Холобур, «Чыаппара» табаарыстыба 106, «Килэнки» баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциациятын 40 гектар нүөх ыйыылара улуус отчуотугар көрдөрүлбүтүлэр. Ону тэҥэ Аладар, Водугур, Кылааннаах, Одьулуун, Хайахсыт, Чакыр, Бахсы нэһиликтэрин олохтоох дьаһалталара нэһилиэнньэ ыйытын учуотун олох даһаны мыпшакка гынан баран, хойутаан ааспыт сыллаары дааннайынан отчуоттаабытара, Сылан, Соловьев, Хоптодо нэһиликтэрин дьаһалталара отчуоттуу да сорумматтылар. Ити олохтоох дьаһалталар специалистарын туһааннаах өбөөһүннэртөрүнэн буолуохтаах этэ да, кыаллы-бат.

Узуус 10 хааайыстыбаларыттан «Мугудай» сьлгы завода, «Хадлар», «Чымылара», «Мындааайм» «Арыылаах табаарыстыбалар ыһылла илктэр. Оттон уратылар бааһынай хааайыстыбаларынан бардылар. Ынах сүөһү, сьлгы, саһыл иттигитиниз туорахтаах культуралары үүнэриниз. тутуунан дыарыктанар сабыылаах типтөөх «Хатылы» акционернай общество регистрациялаана, сорохторо бааһынай хааайыстыбаан бардылар. Бааһынайдар бу дьылга иһирэн баран бэйэлэрин өлүүлэритэр 348 сьлгыны, 1126 ынах сүөһүнү, оттон биһрдилээн дьон 625 ынах сүөһүнү, 541 сьлгыны ыллылар. «Мырыла» табаарыстыба букатыннаахтык бытарыйда, «Бахсы» табаарыстыба баар эрэр, туох баар бааһын-дуолун үллэрен бүтүрдэ, бас билэрэ туга да суох хаалла. Оттон Субурууснай аатынан, Эридик Эристин аатынан уонна «Хатылы» табаарыстыбалар бу дьыл иһинэн иһстэрин-күүстэрин төлөөргө суоттанан адыһах ынах уонна сьлгы сүөһүнү эрэ хаалларылынылар. Онон табаарыстыбаларга 4923 ынах сүөһү, ол иһигэр 1430 ыанньык, 4374 сьлгы хаалла, ити ааспыт сьлгалары сүөһүлэрин 60 эрэ бырыһыаныгар төг. Күһүн ити сүөһүлэриттэн дуогабардаах эттэрин туттардахтарына, өссө адыһыра чуолмай. Ааспыт сьлга узуус үрдүн коллективнай хааайыстыбаларга 9105 ынах сүөһү, 8369 сьлгы баар, бийыл итинтэн оруобуна аһара эрэ хаалла.

Смт агарыгар улуус үрдүнэн эти туттарыыга дуосабар 183 бырыһыан туолла. Эт-үүт комбинатыгар уонна эргин тэрилтэлэригэр 452 тонна эт түт-

таралына. Итинг ааспыт сыл 6 мыйгар тэҥнэ-тэххэ, баара-суога 41 бырыһыаныгар тэҥнэһэр. Итинтэттэн тыа хаһаайыстыбатын предпринтиеларыгар 36, бааһынай хаһаайыстыбаларыгар 48, нэһилиэннэ туттарыыта 54 бырыһыанга тэҥнэстэ. Быйыл саас 247 эрэ тонна эти туттарарга дуоҕабардаспыттар, былырын баччара 1040 тоннага дуоҕабар түһөрөддүбүт. Ол аата, быйыл сүөһүнү күһүнүгү өртүгэр уотан баран туттарыыга суоттамыттар. Үүтү туттарыыга дуоҕабар 48 эрэ бырыһыан туолла. Сыл агардаах дуоҕабардыан тыа хаһаайыстыбатын предпринтиелара 72, бааһынай хаһаайыстыбалары 68, нэһилиэннэ 11 бырыһыан толордулар. Нэһилиэннэ ордорунар үүтүн туттарыыга олохтоох дьаһалталар үлэни кыһан тэрийбөтүлэр. Ол курдук, Болтоҕо, Төлөй, Мэдвэхси, Одьулуун, Хадаар, Хатылы, Хайахсыт нэһиликтэриттэн сыл агарын устата кытайция киирэн көрбөтө. Онон сыллаабы дуоҕабарбытын баара-суога 4 бырыһыан толорон иһэбүт.

От мыны 1 күнүзүздө тургунан ыяныкык ынах 64 бырыһыана набилизиниэ, 20 бырыһыана бааһынайдарга, 15 бырыһыана коллективнай хаһаайыстыбаларга баар. Омон бааһынайдар уонна коллективнай хаһаайыстыбалар туттарыахтара дьээн эрэни—эрдиктэ суох тыма олохуу тэнэ. Хаһаайыстыбаларга үүт ыма намыһах. Алта ыйга улуус үрдүнөн биердин ынахтан оротунан 477-дичи кг үүт ыаммат эбит буоллагына, хадаардар 711-дичи, мындааайыхар 774-түү кг үрүн илгэн ыллылар. Үүт табаарынаа 81 бырыһыанга тэннэ. Сыл агарыгар уопсайа 1569 ынах, 463 биэ төрүү буэр. Дэ. Атыннык эттэххэ, 100 ынахтан, тингэһэттэн 50 ыырэйи, 100 бьэттэн 13 кулуну ыллыбыт. Сүөһү туһата суох өлүүтэ салдыан тахса турар. Бу дьылга кинирэи бдран сылгылыын-ынахтыын 792 сүөһү коньүүнэи өлөрүлүбүт, ол иһигэр 198 сана төрүү бу сүтэрдикит. Сүөһүнү буоһатыы олус медетх туруктаах, графин 63 эрэ бырыһыан туолан иһэр.

Бийылгы дьылга киирэн баран 71 бааһынай ха-
һаайыстыбата регистрацилланын, онон барыта 314
бааһынай хаһаайыстыбата баар буолла. Кинилэргэ
17181 гектар сир сыйыарылынна, ити иһиттэн 2742
гектарын кылгас бодьоххо туулаһан ыттылар. Си-
ри сыйыарыды кээмэйэ араастаах. Холобур, 8—10
гектарга дьэри 58, аны 21—50 гектарга дьэри 111,
арыйы нэлим 51—70 гектарга дьэри 30, нэлим
71—100 гектарга дьэри сирдээх 23 хаһаайыстыба
баар. Эрдэ тэриимит 5 хаһаайыстыба бааһынайды-
рыттан аккаастааннылар, үгүстэр талан ылыбыт ха-
һаайынааһыннарын көрүгүн сирбэтэр, бөйөлөрүн
бөйөлөрө дьаһанаалара олуктун туһунан көрсүннүлэр.

Варвара ПЕРМЯКОВА,
статистика коммунального отдела начальника

ЫРЫН КЭГЭЭТИН АЙАНЫН ТОВАЛУННУН

(Бүтүүтэ. Ички 2 стр. көр).

бүт. Иннокентий Союзка ылылар дыалатын драматург быһымынан оҥорторор бадалаах эбит этэ. Мин буолдабына, кини поэт быһымынан сыанабылы ылан бадарарым. Кини хоһооннорун подстрочнай тылбааһыгар эрэммит быһымынаа, пьесатын тылбааһын үчүгэйинэн ааҕара. Драматической айымньыта соҕотобун, ол да бачаапка тахса илигин этэн туран, драматург быһымынан сайдыылаах баайы дьон сөптөөх сыанабылы биэриэхтэ суоҕа диэтим. Поэт биир эмэ хоһоонун өйдөөмүхтэрин сөп, оттон, хайдах да ымытыларын иһин, поэт личностын маалдьаһар моральнай ылактара суоҕун, поэт личностын буолары

буолан туспа тыллаах омук поэтын өйдүү сатырга күһэллэхтэрин сөбүн кыаҕым тиһэринэн декаастаабытым. Балла да өр хардылааһым кинигиттэн Иннокентийым дыалатын поэт быһымынан оҥорон киллэрэргэ собулустам.

Сыһтарбатахпыт, Кини Российскай Федерация Суруйааччыларын союһун чилиэнинэн ытыллына.

x x x

Иннокентий Левин—поэт, прозаик, литературнай критик, учуутал. Буолары буолан, педагогической хайысхатын булдумут учуутал. Поэт уусуран литература проблемаларын олору кытары быһаччы сибээстэригэ дуулу-

лар. Оҕолорго аналлаах хоһооннору, кэлээһиннэри суруйарын таһынан, үүнэр ыһыгы уусуран литературнай өйдүүргэ уһуйар, айар добурударын өйүүр. Ону мин Иннокентий Наумович литературнай куруһуогу өр сылларга дьүжкүрдээхтик салайан үлэлэтэрингэр көрөбүн. Бу үлэин учуутал өр барыта сатыыр буолбатах. Көрөхсүрүм баар: оҕолор айымньыларын рецензиялары. Ону кини ыһыа-хото тутар.

Иннокентий Левин—оҕолор интэриэстэрингэр быһаччы ороонун үлэллэр суруйааччылартан биридэстэрэ. Ону «Тарас» дигэн хоһооннорун хомуурунньука уонна «Айдаар үс түүдэ» дигэн кэпсээннэрин кинигэтэ бэрт үчүгэйдик кэрэһилииллэр. Билинги үлэтин тосхолуна көрдөххө, оҕо суруйааччыта буолар хайысхата баһыйаах нурдун

буолан эрэр. Ити эрэли үөскэтэр. Поэт «Сааскы үөрүү», «Тарас», «Айдаар үс түүдэ» дигэн кинигэлэр дээх. Ону таһынан «Кутла тула» дигэн эдэр поэттар хомуурунньуктарыгар хоһоонноро бачээттаммиттара. Быһыл Российскай Федерация Суруйааччыларын союһун чилиэнинэн буолбутун «Бааһым» дигэн оҕолорго аналлаах кэпсээн оҕо сааһын туһунан көрө өйдөбүлү ээр кэпсээн кинигэлээх көрүстэ.

«Аргыс» көрдүүр айан уола», доҕорбут Иннокентий, сүрэхтэригэр собулурун, дууһаг дуулурун, добурутуу толору сонньото ай-туой дигэн сахалыы алдаатабын буоллун.

Сэмэн ТУМАТ,
суруйааччы, Саха Республикатын
культураһын үтүөлээх үлэһитэ.

ЫАЛДЫПЫТ—ГРОССМЕЙСТЕР МУРОДУЛЛО АМРИЛЛОВ

СПОРТ

Дьонуускайга буолан аастыт дуобакка аан дойду чемпионатыгар кыттан баран, улууспутугар Таджикистанга олоҕор 22 саастаах узбек уола Муродулло Амриллов кэлэ сылдьар. Кини ый устата быһыл күһүн оҕолорго ытыллыахтаах аан дойду чемпионатыгар бийигиттэн ытырыллыбыт Ганя Колесовы, Вася Кичкин уонна атын даҕаны талааннаах эдэр спортсменнары эрчибэр сыаллаах. Сыраллаах, сыдалбааннаах чемпионат кинигиттэн Одьулуунга Ганя Колесовка, кини төрөппүттэригэр тахсан айылбаа сыһыанна, уолбутун эрчийинин садалаата. Эр дьонго 20 кини сонньобут күүстээх дуобатчытар Дьонуускайдаагы көрсүһүүлэригэр Муродулло сэттис бириһистээх миэстэ тигистэ. «Түмүкүнүн төһө астынабын?»—дигэн ыһытыыга грассмейстер: «Үс бастагы миэстэ иһигэр иһиристэрбин дин санаабытым. Ол кыаллыбатабыттан хомойуохха сатаммат, иһирбэр бириэмэ, күүһү холоһуу элбэх...»—дигэн хоруйдаата.

Бу букатын эдэркээн кини спортнай ситиһилэрэ номнуо сөбүмэрдэр. Олортон улахан-улаханнарын билиһиннэрдэххэ, бастатан, 1988 сыллаахха, 16 саастааҕар, оҕолорго ССРС чемпионна буолбут, нэҕүө

сылыгар эмнэ маннак күрөстэһиңгэ бастагы-иккис миэстэлэри үлэстэбит. 1990 сылтан улахааттарга киирсэн барар уонна хара ааныттан маннаһы дуоскаҕа бастаан, ССРС Кубогун ыһыһылааһынан тахсар. 1991 сыллаахха ССРС үрдүнэн ытыллыбыт «Самарканд сулустара» дигэн 16 кыттааччылаах турнирга, коэффициенттэ ааһыыга байытаран ара, иккис миэстэни ылар. 1993 сыллаахха Белоруссия Пинск кыратыгар буолбут 24 кыттааччылаах турнирга аан дойду чемпионун ботуоттаах аатын сүтэр чыастанар. Быһыл Муродулло Амриллов Узбекистан Гулястан кыратыгар тариллибит «Азия сулустара» турнирга бастагы-иккис миэстэлэри үлэстэр. Дьонтон биһэхэ аан дойду күрэхтэһиитигэр кытта кэлэр. Эннэт курдук, манна араас үрдүк таһымнаах киирсиллэргэ үһүс миэстэ эгин курдук дьонуннаах ситиһиллэрэ өссө ахтыллыбатылар даҕаны Чэхчы да чабылхай, сахалар этэргитинин, айылбаттан айдырылаах дуобатчытын көрөбүт.

Муродуллоба грассмейстер аата былырын интэриһлибит. Ону аһаан, бэйэтэ кэлсириһин, аан дойду тааһы кылаастаах грассмейстер нурматын толорбут, ол докумуонун тутарын кэтэһэ сылдьар эбит. Кини тобус саастаабыттан дуобатчы. Билигин Душанбе куоракка республикатаагы олимпийскай эрэллэр оҕо спортнай оскуолатыгар тренердинер, физкультурнай колледжка кэтэхтэн үөрэнэр. Оскуолатыгар, биллэн турар, ордун талааннаах оҕолору кытта үлэллэр.

Бачча кэлбиччэ дикбит курдук, ыалдыппыт элбэҕи билэргэ-көрөргө дуулар Черкөөх музейынан Ытык Күөлгэ тиһиһ спортнай оскуодаларын кытта билсэбит, онно оонньуур идэтинэн дьосурдаах биир оҕолуун көрсүбүт. Оттон бийиги улууспутугар билсэхтэ кээн буолуон баҕарар.

—Саха сирин туох дин санаатын?—дигэн үрөс буолбут ыһытыыны мин даҕаны эмнэ биэрдим. Онуоха кини:

—Туохтан даҕаны урутатан саха дьонно аһара сытыары-сыһааһас, эйбэс

майылаахтарын, ыалдытмысхаларын этим этэ. Элбэх сиргэ сырыттым эрэрим, бу эһэхэ ханна да суохтук ордук бөлүө—дигэн.—Дойдубар тийдэхпинэ, буна, минин кытта ботчот үлэһиттэрэ элбэхтик кэлсэтэллэрэ буолуо, онно иһиги дойдугут, дьомгут-сэргэбит туһунан не сүрэхпиттэн үөрэн сэлэргин сатыам.

Бэйэтэ эмнэ олус сымнаһас көрүһнээх, кини иһигэр тута киирэр охсор, олус номонон, нарын-намчы, рабачар дьон оҕолор да буолан бэрт сулдургу, үрдүктүк сананыы ыһырыла да сыстыбатах бу эдэр кини, узбек омук уола биһэхэ кэлэ сылдьыта туһата улахан буолуода, ол иһин миннэхэ истин махтабытын тиздэбит.

Тиздэбэр, бу ый 28 күнүгэр Чурапчы селиһинньэтигэр А. К. Софронов аатынан спортнай саалага киннэ сэттэ чаастан грассмейстер Муродулло Амриллов биир бириэмэлээх сонньуу саныһын биэрэр. Онно бары дуобаты таптааччылар көхтөөхтүк кэлэллэригэр, ааттаах-суоллаах утарылаһааччыны кытта бийиги дьоммут күүс көрсөн умнулуубат өйдөбүт өҥөстө сылдьалларыгар баҕарабыт.

Семен ДАНИЛОВ.

Эбэрдэлибим!

Кулду оҕобун, кэргэмим, аҕабытын, эйэбитин, таайытын, Мырыла орто оскуолатын учууталын Владимир Петрович ПЛАТОНОВЫ 55 сааскын туолбуккуна итиник-истинник эбэрдэлибим.

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, үлэбэр ситиһиллэр, олоххор дьолу-сөргүзү Инникитин даҕаны биһэхэ күүс-көмө, сүбө-ама буола тураргар.

Чурапчыттан ийэн, Мырылаттан кэргэмим, уолу Дима, Чытаатан уолу Волод, Тойгүлүттэн Платоновтар, Намтан Осиповтар, Амнаттан Вубиннар, Дьонуускайтын Макаровтар, Платоновтар, Уус-Алдантан Аммосовтар.

x x x

Ытыллыгыр кыһыбытын, сибээс ветеранын Варвара Дмитриевна БАРАШКОВАНЫ 60 сааскын туолбуккуна итиник-истинник эбэрдэлибим. Доруобайдык, эдэрдик эрчимин ыһыктыбакка дьонун-сэргэлэ ортогугар үһүн сылларга үөрө-көтө сылдьаргар.

Дьячковскайдар, Моностыревтар, Посельскайдар, Захарова, Неустроева, Иустиновтар.

МАХТАНАБЫТ

Балтым, кэргэмим ПОПОВА Александра Лукинична Дьонуускайга ырахан операцияны оҥорторор кэлигэр Хатылы нэһилиэгин дьаһалтатын баһылыга В. В. Ершов, дьон кэргэн, дьахтар көмүскайтар уонна демографическай политикаҕа специалиһа В. Д. Федорова, бииргэ үөрэммит табаарыстара, нэһилик олохторохторо өйүнэн-санаанан, харчынан күүс-көмө буолбуккутугар барба махтабытын тиздэбит. Эдэһиһэ Наумова, кэргэнэ Беллех.

ТӨРӨПҮТТЭР ИСТИЛЭРИГЭР

Улуус дьаһалтатын үнүс-отделыгар, оҕо төрөөтө-бүнө бараллар биир бириэмэлээх пособиены төлөһүңтэ харчы кэлбитинэн, 1994 с. төхсүһү 1 күнүн кэнигиттэн оҕоломмот ийэлэр үлэллэр тариллэбит бухгалтериятыгар, үлэллэр тариллэтэ суох ийэлэр пенсионнай сулуусуа бухгалтериятыгар ирдэнэр докумуоннары түһэрэргитигэр. Тарилталар бухгалтердар пособиены төлөһүң балаһыанньатын үп-отделиттан билсэргитигэр.

Пособиены төлөһүң балаһыанньата «Сага олох» ханьат б. д. нулу тутар 29 күнүнээби нүөмэригэр бачээттаммитэ.

Үп отдела.

ТРОЛУКОВ Мичил Васильевич

өлбүтүнэн дини кутурданнырын тиздэлэр.—Ийитигэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Кытаанах нэһилиэгин дьаһалтата, баһынай хаһаайыстыбаларын ассоциацията.

—Ийитигэр Ирина Васильевна, балтыгар Ирина Васильевна, аймаҕар Александра Александровна Ермолаевтарга доруобуйа хармстыбын улуустаагы управленнэга, кини балтына коллектива, профкома, Кытаанахтаагы участковай баһыһа коллектива.

—Ийитигэр Ирина Васильевна, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Кытаанах орто оскуолатыгар бииргэ үөрэммит табаарыстара.

—Эмнэ иһиллэргэ Чурапчыттан Евдокия, Николай, Петр Кожениннар.

ХАРЧЫНЫ АКЦИЯҒА УГУОН БАҒАЛААХТАРГА!

Улуус дьаһалтата, «Алма-Даймонд» акционернай общество, «Илин эңер» программа дьаһалтата учредителлэрдээх Саха сиригэр кинигин биллэр ювэлэр С. Н. Попов саалататынан үлэллэр «МААРЫК-ЧААН» дигэн ювелирнай оҕолуктарынан дьарыһтанар сабыһаах тиниттээх акционернай компанияны төрибэр муһуһах от ыйы 29 күнүгэр күнүс 2 чаастан улуус дьаһалтатын дьэһитигэр ытыллылаа.

Сабыһаах тиниттээх акционернай компания учредителли быһыытынан эбин иһирбэн бадалаах тарилтэлэр, биридинлээх гражданныр кэлэн кыттыһы ыларгытыгар ытырабыт. Киирэр усунуос—акция хас биридинтис сыаната 500 тыһ. солк.

Тел. 21-954.

«Алма-Даймонд» АО.

МАХТАНАБЫТ!

Оҕобутун сүтэрбит ырахан кэммингэр хомолто-бутун үлэстэн күүс-тирэх, ой-санаа өртүнэн өйбүт буолбут Төлөй нэһилиэгин дьаһалтатыгар, оскуолатын

коллективыгар, оҕобут бииргэ үөрэммит табаарыстарыгар, аймахтарытыгар, ыалларытыгар Сивцевтарга, Крюковтарга, Гуляевтарга, Петровтарга, Око-нениковтарга, Павловтарга, Емельяновтарга, С. И. Нестеровка, Е. М. Поповага, бөбүлэппит дьонугар не сүрэхтэн махтаһабыт.

Төрөппүттэрэ Захаровтар, эдэһиһдэрэ, балта, бырааттара, эһэннэрэ, күтүөтэ, аймахтара.

«Сельстрой» Чурапчытаагы ПМК-та нэһилиэгиннээ-бэ, тарилтэлэргэ маннаһын тутуу матырыйаалларын атыллыр: паняны, 4 мм тийэр ливни, руберои-ды, 4, 6, 10 мм фанералары, пилорамаҕа, котельнай-га туттулар рельсэлэри, 13, 15 мм тростары.

Тел. 21-992, 21-691, 21-289.

Болтоно уонна Чурапчы икки ардыларыгар хут-туллубут толусунардаах суумканы сүтэрдим. Ким булбут 21-872 телефонта маннааҕа биллэрэргитигэр эбэтэр автозаправочнай станцияга аҕалан биэрэргитигэр көрдөбүм.

Редактор М. Н. СИДОРОВА.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 28 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса. Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54907. Объем — 1 усл. печ. лист, на 4-х страницах. Тираж — 3029.

Зарегистрирована Саха (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.

Чурапчыскай улуускай типография Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат», с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 28 «а». Подписано в печать 22.VII. 17 ч. (гр. 18.00 м.).